

XXX. évfolyam

1. szám

SZERETET

VALLÁSOS REFORMATUS EGYHÁZI FOLYÓIRAT

Alapított az 1906. esztendőben.

Alapította, szerkeszti és kiadja: TÖRÖK IMRE.

Megjelenik havonként Kisujszálláson. — Előfizetési díja: helyben 2 P. Vidéken 2.40. Egyes szám ára: 25 fillér

Kisujszállás

1941. jan. hó

A kunok bejövetele

Tavaly kellett volna országos nagy ünnepélyekkel ünnepelnünk a kunok 700 évvel ezelőtt történt bejövetelének jubileumát. Zavaros esztendő volt azonban az

Én azonban nem tudom már tovább szekrényemben őrizni annak a pompás festménynek a másolatát, amely remekmű Haranghő Jenő művésznk festménye, s

elmúlt év; sok jó és rossz esemény miatt, mint a jegenye, ha szélviharban hajlong, nyugtalankodott a lelkünk, nem lehetett még csak gondolni sem nyugalmas, örvendetes ünneplésre. No, majd egyszer! Hiszen lesz még egyszer ünnep a világon!

Budapesten egy nagy úr birtokában van: közreadom. Hátha nem csalatkozom reményemben s ez az újesztendő, az 1941. csakugyan elhozná az ünneplésnek idejét, amikor békesség áradna szét az egész világon, 2000 millió szíven, mindnyájunk szí-

vén, amikor mindenki sírna örömeiben, amikor ezer szivárvány támadna minden nappal az égen s minden éjszaka szikrát verne fenn a Göncölszekér, magyar dicsőség örök csillagzata.

A szerény kis ábrázolat, amellyel az újesztendőt bevezeti a „Szeretet”, persze csak egy részlete annak az óriási festménynek, amely bizony szép lenne, ha egyszer valamikor a kun városok házainak falát, palotáinak dísztermét ékesítené kisebb-nagyobb, de mindenesetre színpompás reprodukciókban. Ám addig is, nézünk csak erre a kis képre. Zúgó folyamon törnek át a messze keletről elővágtató kunok, bivalyuk vontá ekhós szekereiken a család, a szép, barna kun anyák, egyik-másik éppen kisdedét táplálja keblén, dübörögve zúg a folyam, nem sír a kungyerek anyja-ölében. Nézzétek a harcosokat, hajh, de kemény vitézek lehettek azok! — ezer mérföldéken át verte arcukat vihar, felhőszakadása csapkodta, seregüket ellenség nyilazta, lovuk hátán éltek, sohase pihentek, hozta őket álmuk kelettől-nyugatnak, merre a nap is száll. S itt találtak tanyát. Itt élnek, itt laknak, 700 esztendeje!

Tegye dicsőségessé ez az emlékezet az 1941-ik esztendőt!!

Adjon Isten ami nincs, Ez újesztendőben

1906 legelején írtam egy cikket ugyan-ezen címmel. A „Szeretet” legesleges első számába. Ennek most már 35 esztendeje. Előveszem akkori írásomat, kiterítem íróasztalomon s ráborulok. Istenem! Istenem! Sokat küzdöttem, aggódtam azóta. A világon is, drága hazámon is, a szent Sionon is mennyi változás ment át azóta, az idők rendiben! Egyéni sorsán is embertársaimnak, híveimnek, szeretteimnek. Csak egy nem változott, szeretetem azok iránt, kiket akkor is szerettem. Ma is azt kívánom, azt kérem könyörgésemben a nagy, jó Istentől: Adjon Isten, ami nincs, ez újesztendőben!

Arany János, az egykori kisújszállási „nemzeti altanító” aranymondása ez!

Ami nincs! — hajh! Nincs békesség a világon. Kenyér se sok, zsír is kevés, a ruhánk is vedlett, szakadozott. Vékony az öröm szíveinkben.

Adjon Isten, ami nincs, ez újesztendőben.

Imádságszamba menjen Hozzád ez áldáskívánó szó, imádságot meghailgató, áldást árjadoztató Isten!

50 kilogramm síma nullás liszt és a hét pengő

Az előbbit egy úriasszony, nem is a mi felekezetünkhöz tartozó pedig, küldte szegényeink számára; a másodikat, a hét pengőt, messze földről, idegenből egy egyszerű varrónő, úrvacsorai borra. Azt írtam, ró-luk egy levelemben, hogy „tetteiket felírta a minden cselekedetünket számon-tartó Isten, az ő örök számadókönyvébe”.

Tudván tudom, hogy hazánkban, egyházunkban s az egész világon is, kivált így karácsony ünnepe táján, százezer meg százezer ilyen jókincs származott ki a szívekből. Áldassék a szívekben munkálkodó Szentlélek-Úristen. Nem célom, nem is tehetném meg, hogy mindazokat a jócselekedeteket előszámláljam, amelyeket csak a mi gyülekezetünkben is vittek véghez nemes lelkek, a szegények, árvák, elhagyatottak örvendeztetésére. Lecsüngene a sok írás újságom kevéske papírjáról, mint Szentjános képe a peesétnyomóról.

Csak áldást, a jócselekedeteinkben gyönyörködő Isten áldását kérem mindazokra, akik csak egy falat kenyeret, vagy egyetlen fillért is áldoztak szeretetből egyebek javáért!

Megsegített az Isten

Azt hittem egy hónappal ezelőtt, hogy félben kell hagynom az ezelőtt 35 esztendővel elindított újságomat, a „Szeretet”-et. Megcsüggedtem egy percre s azt írtam volt, hogy, mivel támogatóim, az emberek, elfelejtettek, elhagytak, az ó-évi decemberi szám lesz nemcsak ezévi, de végleg is utolsó száma szegény újságomnak. Azonban emberek elfelejthetnek, elhagyhatnak, s lehetnek nehezebb idők: az Isten nem hagy el, az Isten erős.

A december hónap erről tett bizonyosságot. Egy-két hónapi nyomdaköltségre valót hozott a postás. Azért hát, fel szívem! dolgozhatom tovább megint egy pár hónapig. Aki pedig megsegített, a jó Isten, legyen áldott! És Ő munkálkodjék az emberek szívében, hogy továbbra is támogassanak. Légy áldott, Istenem! És legyenek áldottak a segítő jó emberek!

„Bethlehem“ azt jelenti magyarul „Kenyérháza“, vagy mondjuk így: „Kenyérvárosa“. Lejtőin nagyon jó kenyérnek való termett. Dávidnak, a kis pásztorfiúnak, későbbi nagy királynak az édesanyja innen küldött a táborba jó kenyeret az idősebb fiai, Dávid testvérbátyjai részére, sőt azt is mondta, egy szép kenyeret beleszorítva még a kis pásztorfia táskájába: Ezt meg add oda, fiam, a vezérnek!

De énnekem úgy tetszik, hogy nem ezért Kenyérháza Bethlehem, hanem, ott született egykor az „Életnek ama Kenyere“, a mi Urunk Jézus Krisztus.

A karácsonyünnepi istentiszteleten is ez foglalta el a lelkemet s egy, a drága Erdélyből hozzám érkezett tudósítás nyomán, sok-sok érdekes dolgot hirdettem Bethlehemről, melyeket boldogan iktatok ide is.

Ahol a Megtartó született, a hely fölé egy régi császárné, Heléna, azaz: Ilona, már Krisztus születése után körülbelül 300 évvel, templomot építtetett. Ezt később, mert hiszen idők folyamán rommá lett a templom, új templommal helyettesítették. Egyet akkortájt építettek, mikor Mátyás volt a mi királyunk: tehát az 1400-as években. Építési anyagokat királyok adtak hozzá, gerendákat a francia király, Jó Fülöp; ólmot — sokat! — az angol király, IV. Edvárd, s velencei művész-mesteremberek végezték a munkát. A kegyes ajándékozások mellett, melyek jócselekedetek persze, emberi gyarlóságok, sőt bűnök emléke is tapad e templomhoz. Nem említve azt, hogy a különböző keresztyén felekezetek, ú. m. a görögkeletiek és a római katolikusok, valóságos harcokat vívtak e templom birtokáért, — mostmár aztán a görögkeletieké, de a róm. katolikusoknak is van kulcsuk a templomajtóhoz: nagyobb hiba is esett, ez aztán bűn, t. i., hogy a görög barátok leszedték a tetőről az ólmot, eladták a pogány törököknek jó pénzért, akik meg puskagolyókat öntöttek az ólomból... a keresztyének ellen.

Az a hely, hol Urunk Jézus Krisztus született, tizenegy méter hosszú, négy méter széles, három méter magas helyiség. Ebben van a bethlehemi csillagot ábrázoló „Ezüst csillag“. E helyiség közelében van az „Apró szentek sírja“. Azoké a kisdedeké, kiket Heródes legyilkoltatott. Ott van a Mária tejének barlangja is, melynek cseppköveiből ha egy darabkát a víz-

be vetünk, fehér lesz, mint a tej. Ilyen vizet már én is láttam, gyermekeket szoktak keresztelni vele. Ottani szerzetesek árulgatják ezt üvegszámra. A víz a Jordán folyóból való, a pilula nagyságú kődarab meg a „Tejbarlangból“, hol a szent hajdanban — úgy állítják, — Mária táplálta volt kisdédét. Én pedig csak azt mondom mindezekre, amit régecske megírtam:

Király, Krisztus, várunk mi Téged;
Csillagsugáron szállj le hát!
Törött istálló a szívünk, Tenéked
Egész lelkünkkel adjuk át.

S ki leszállottál a világra,
Izsa-i törzsének Virága,
Ha zeng még földön angyal-ének,
Szülessél ne csak a Dávid földjének:
Szülessél, óh Uram! nekem:
Szívem legyen szent Bethlehem!

Előítélet

Elmúlt már tizenkét esztendeje, hogy Amerikában, Newyork egyik templomában Isten kegyelméből szólhattam. Annak a templomnak jeles papja írt egy cikket mostanában a fenti címmel, mindnyájunkhoz írta:

„Levél Amerikából:

Mi az az előítélet? Neve magyarazza. Előítélet az, ha az ember előre ítél valaki, vagy valami felől, előre, még mielőtt ismerné alaposan azt a valakit, vagy valamit.

(Hogy nem fél az ilyen előítéletes ember az „Utolsó Ítélettől?!“ Szerkesztő.)

Ezer fajtája van az előítéletnek. Az öreg ember „elmaradt, maradi“, az ifjú az meg „világfelforgató, országháborító“. A munkaadó az „elnyomó, munkásnyúzó“, a jogáért küzdő munkás, az meg „kommunista“. Amit a kormány csinál és rendel, az rossz; amit ez a párt, meg az a párt: az az igaz, és az a jó. A fővárosi ember — erkölessnélküli; a jófalusi ember meg „Göre Gábor“.

Ilyeneket, százféléket talál ki az Előítélet, mely a józan ész világossága elől elzárja az ablakot, de a legkisebb nyíláson is beférkőzik a lélekbe, mint a pók, s szennyes hálóját az ember egész lelkületére kiterjeszti. Szeretetlenséget, ellen-szenvet, gyűlöletet terjeszt s szembe állít

egymással embereket, csoportokat, nemzeteket, fajokat, vallásokat, — s földrészeket tarol le a gyűlölet pusztító tüzevel.

Óh, seprüzzétek ki e pókot, az előítéletet, mert ez ellensége a szeretet érzésének, az emberek boldogságának.

Igy tanít a nyujooki pap s vele együtt a „Szeretet“ újság, tehát én is.

Örülünk az örülőkkel

A szeretet felemelő, szép ünnepélyén vettem részt e hó 28-án. Id. Domokos Imre és hitvese Siménfalvi Székely Eszter, szülőföldem, áldott Debrecen szülöttjei mindketten, ünnepelték szeretteik körében nagyboldogan: *arany-lakodalmukat*. 50 esztendő, félszázad! Életnek is jelentős idő, és hát a szívek boldogító egyességében együtt eltölteni: mely drága áldása s nagy kegyelme a gyermekeit szerető nagyjó Istennek!

Ágendánk szerint nem mondanak esküet az aranymenyegzős öregek, csak megfogják egymás kezét, míg a szertartás folyik, mint egykor, 50 esztendővel azelőtt, s bizonysgot és kijelentést tesznek a lelkipásztor kérdéseire, melyek a következők:

Bizonysgot tesztek-e arról — kérdezi a lelkész, — hogy, aki az Úrban bízik, meg nem szégyenül? Bizonysgot tesztek-e arról, hogy a szent házasság Istentől rendelt állapot és intézmény, amelynek különös ígéret tétetett és különös áldás adatik? Bizonysgot tesztek-e arról, hogy Isten a ti életetekben is megmutatta örök szerelmét és megszentelő kegyelmét?

És feleli az aranymenyegzős pár (bizony könnyhullással, reszkető szóval, a szerető szívek határozottságával):

„Bizonysgot teszünk.“

A lelkész aztán tovább kérdezi:

Kijelentitek-e, hogy azt a szent esküvést, amellyel magatokat ezelőtt ötven esztendővel Isten szerinti házasságra elköteleztétek, — megújítjátok és holtiglan megtartjátok?

És hangzik az aranymenyegzősök felelete:

„Kijelentjük!“

Aztán imádkoztunk, együtt elmondtuk a „Mi Atyánkot“ s elhangzott az áldás-szó:

Áldja meg az Isten az öreg Domokos Imrét és hitvesét, testvéreinket, minden szeretteikkel egyben! Egyik kis unokájuk szép köszöntőt mondott, megígérvén, hogy majd a gyémánt-menyegző ünnepén is ő mond köszöntőt. Engedje az Isten!

Sírjunk a sírókkal

A szeretet magyar apostolának, Dr. Kiss Ferencnek testvérét, a turkevei egyházközség főgondnokát nagy gyászra hívta a szabados rendelkezésű Isten. Hitvestársa, gyermekeiknek édesanyjuk: *Kiss Istvánné — Simon Mária* úrnő életének 66-ik évében hosszas szenvedés után, december hó 6-án, esendesen elpihent. 8-án temették el a nagyasszonyt, az egész gyülekezet méltó részvételével. Szerettei: özvegye, gyermekei, testvére, rokonai — ezt írták a gyászos jelentésben: „Soha el nem feledünk, jó lelked közöttünk fog élni.“

Mi is mindnyájan, kik ösmertük s tiszteltük a boldogultat, együtt érzünk gyászoló szeretteivel, együtt gyászolunk velük, s a kiváló egyházi férfiúnak s hozzátartozóinak szívünkben kívánunk vigasztalódást.

Az elpihent úrnő a sírjában s az Égben is Istentől áldott legyen!

Kedves halottaink

1940. nov. 27-től máig.

Halál	Temetés	Név:	Kor:
November			
27	29	Kiss Gy. Tamásné, Szűcs Erzsébet	55 év
28	30	Újfalusi András	18 „
December			
2	4	Nagy Jánosné, Oros Juliánna	59 „
12	14	Horváth Kálmán	63 „
13	15	Papp Sándor	68 „
15	17	Kürti Gyula, K. Gyula és Szarka Mária fia	8 nap
15	17	Kovács Kálmán	62 év
18	19	Gönczi Sándor	29 „
23	25	Fodor Balogh Kálmán	53 „
24	26	F. Kovács Mihály	72 „

VASÚTI MENETREND

1940. május 19-től.

Indulás a kisújszállási állomástól

Budapest felé:		Debrecen felé:	
Személyvonat	0.08	Személyvonat	2.11
Gyorsvonat	3.46	Gyorsvonat	2.32
Személyvonat	6.28	Gyorsvonat	9.31
Áramv. gyors	9.13	Személyvonat	12.14
Gyorsvonat	13.33	Áramv. gyors	14.36
Személyvonat	14.40	Személyvonat	15.38
Gyorsvonat	18.38	Gyorsvonat	17.02
Áramv. gyors	21.43	Áramv. gyors	20.53
Kálkápólna felé:		Dévaványa felé:	
Motor	6.30	Vegyesvonat	3.50
„	13.33	„	9.35
„	9.38	„	13.08
„	17.15		